

چکیده

مقدمه: یکی از ملاحظات علمی هر کشور، تعداد مقالات مجلات نمایه شده در پایگاههای اطلاعاتی معتبر جهان است. در واقع مقالات و مجلات علمی سرمایه های اطلاعاتی هر کشور هستند و یکی از شاخصهای ارزیابی یک مجله، تعداد پایگاههای اطلاعاتی است که آن مجله را نمایه می کنند. از این رو این پژوهش به بررسی مقالات ۲۰ عنوان مجله علمی پژوهشی پزشکی انگلیسی زبان ایران نمایه شده در پایگاههای اطلاعاتی معتبر جهان در فاصله سالهای ۲۰۰۴-۲۰۰۱ پرداخته است.

روش پژوهش: این پژوهش به روش پیمایشی توصیفی و با استفاده از سیاهه کنترل انجام شد. روش گردآوری داده ها مشاهده مستقیم است. بدین ترتیب که در هر یک از پایگاههای اطلاعاتی BIOSIS, CABI, EMBASE, PUBMED, WEB OF SCIENCE مجلات بر اساس عنوان جستجو و نتایج ثبت گردید. تحلیل موضوعی مقالات نمایه و چکیده شده نیز بر اساس رده بندی NLM انجام گرفت. در پایان نتایج حاصل با استفاده از روشهای آماری توصیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: از میان ۲۰ عنوان مجله علمی پژوهشی تنها ۵ عنوان مجله با ۶۸۷ مقاله به پایگاههای اطلاعاتی مورد بررسی راه یافته اند. از این بین، مجله Daru از دانشگاه علوم پزشکی تهران با ۲۱۹ مقاله بالاترین میزان مقالات نمایه و چکیده شده در پایگاههای اطلاعاتی را به خود اختصاص داده است. از سالهای مورد بررسی، در سال ۲۰۰۳ بیشترین تعداد مقالات نمایه و چکیده شده را داریم. از میان پایگاههای مورد بررسی، پایگاه EMBASE بیشترین تعداد مقالات را نمایه و چکیده نموده است. هیچکدام از مجلات در پایگاههای PUBMED و WEB OF SCIENCE یافت نشدند. بیشترین درصد مقالات نمایه و چکیده شده (۳۶ درصد) در زمینه موضوعی داروشناسی (QV) است و زمینه های موضوعی بیماریهای مسری (WC) با ۵/۶ درصد و کودکان (WS) با ۵/۲ درصد در مقامهای بعد قرار دارند. در زمینه های موضوعی آناتومی (QS)، سالمندان (WT) و تاریخ پزشکی (WZ) هیچ مقاله ای در پایگاههای اطلاعاتی نمایه و چکیده نشده است.

بحث و نتیجه گیری: یافته های این پژوهش نشان می دهد که نسبت مقالات نمایه و چکیده شده مجلات علمی پژوهشی پزشکی انگلیسی زبان ایرانی در پایگاههای مورد بررسی به نسبت مقالات منتشر شده در آن مجلات در سالهای مورد بررسی یک به چهار می باشد. بعضی از رده های موضوعی مورد بی توجهی قرار گرفته اند. این در حالی است که در بعضی از رده ها، با وجود اینکه مجله خاص آن موضوع نیز منتشر می شود، هیچ مقاله از آن رده موضوعی به پایگاههای اطلاعاتی راه نیافته است. از این رو با توجه به اهمیت این مجلات در راهیابی تولیدات علمی کشور به پایگاههای اطلاعاتی معتبر جهان، توجه بیشتر به این مجلات و مقالات منتشر شده در آنها و ارزیابی دقیق تر آنها بر اساس استانداردهای جهانی امری ضروری به نظر می رسد.

کلید واژه ها: نشریات علمی پژوهشی علوم پزشکی. تحلیل موضوعی EMBASE, CABI, BIOSIS, PUBMED, WEB OF SCIENCE